

VAMMAISUUDEN VAIETTU HISTORIA

FT Jenni Kuuliala ja TM Amu Urhonen

Vammaispalvelujen neuvottelupäivät
8.2.2018



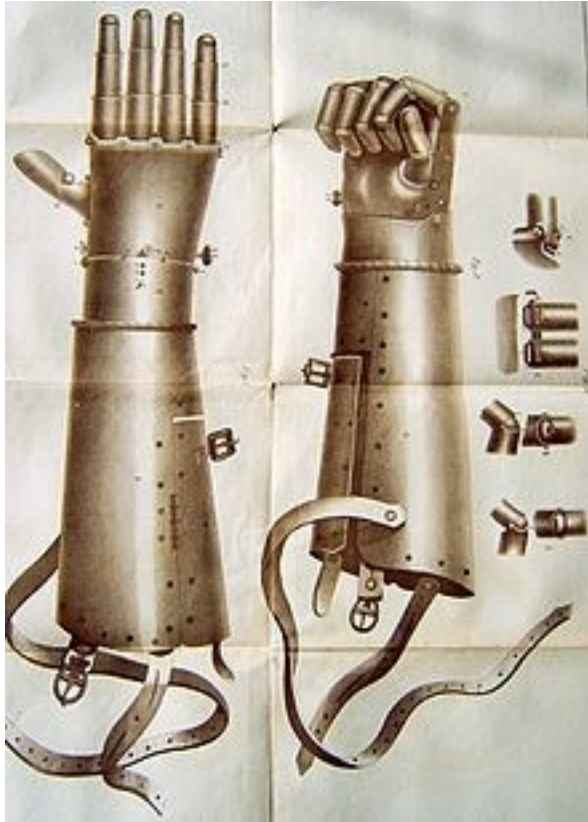
KONEEN SÄÄTIÖ

Vammaisuuden vaiettu historia -hanke

- Hankkeen tavoitteena on tehdä tunnetuksi tutkimusta vammaisten historiasta yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa. Hanke tuottaa nettisivut, kirjan ja oppaan lukio-opettajille.
- Hanke alkoi syyskuussa 2017 ja loppuu vuoden 2019 lopussa.
- Rahoitus tulee Koneen Säätiöltä.
- Mukana ovat historiantutkijat Jenni Kuuliala (Tampereen yliopisto), Riikka Miettinen (Tampereen yliopisto), Reima Välimäki (Turun yliopisto) ja Daniel Blackie (Oulun yliopisto) sekä Amu Urhonen (Kynnys ry).
- www.vammaishistoria.fi

Tavoitteet

t



Götz von Berlinchenin
(1480–1562) rautakäsi.

- Yhteistyön luominen tutkijoiden ja järjestöjen välille
- Uusien tapojen luominen historian popularisoinnille
- Historiatietouden lisääminen, jatkumon laajentaminen
- Vammaisuuteen ja mielenterveysongelmiin liittyvän yhteiskunnallisen keskustelun lisääminen
- Yhteistyön merkitysten tarkastelu

Mitä historiantutkimus on osoittanut?

- Yksilön elämäntilanne, sukupuoli, taloudellinen tilanne, yhteisö, perhe
- Ei yhtä, yhtenäistä vammaisuutta
- 1800–1900-lukujen muutokset (lääketieteellinen malli, laitostaminen)
- Esi- ja varhaismodernissa yhteiskunnassa kyky toteuttaa oman sosiaalisen aseman määrittelemät odotukset



*Le Livre des faiz monseigneur saint Loys, composé à la requête du cardinal de Bourbon et de la duchesse de Bourbonnois, 1400-l.:
Pariisi, BNF, MS Fr. 2829, f. 89r*

RAHA JA KOULUTUS

Hermann von Reichenau (1013–1054)

- Hermannus Contractus (1013–1054); julistettu autuaaksi 1863
- Altshausenin kreivin poika
- Synnyynnäinen vaikea liikunta- ja puhevamma
- Lähetettiin 7-vuotiaana Reichenauun luostariin
- Säveltäjä, musiikkitieteilijä, matemaatikko, tähtitieteilijä, runoilija, kronikoitsija (maailmankronikka)



Francesco Landini (1325/1335–1397)

- Francesco il Ceco; Francesco Organista: firenzalainen urkuri
- Aikansa kuuluisin säveltäjä
- Merkittävä vaikuttaja renessanssin taide-elämässä
- Kirjoitti valtaosan oman musiikkinsa lyriikoista
- Ei juuri viitannut sokeuteensa mutta muu yhteiskunta antoi sille merkityksiä



Francesco Landini,
miniatyyri 1400-luvulta.

Henry Fawcett (1833–1884)



Ford Madox Brown: Henry Fawcett ja Dame Millicent Garrett Fawcett. The National Portrait Gallery. Kuva: Wikimedia Commons

- Englantilainen taloustieteilijä, Cambridgen yliopiston professori ja MP
- Sokeutui metsästysonnettomuudessa 25-vuotiaana
- Vaimo Millicent Garrett Fawcett (1847–1929); kampanjoivat naisten äänioikeuden puolesta
- Ristiriita myöhemmissä kuvauksissa: pyrkimys toimia kuten näkevät; biografioiden taipumus kuvata ja alleviivata sokeuden vaikutuksia

ENTÄ ”TAVALLISET” IHMISET?

Lucia Ruimilli, 1200-I.

- Sokea usean vuoden ajan
- Sai useita lapsia, kertoi tehneensä itse minkä pystyi ja miehensä ja tyttärensä auttaneen näiden hoidossa
- Ongelmat johtuivat perheen melko vaatimattomasta taloustilanteesta -> apu oli saatava lähinnä omilta lapsilta
- Vammaisuus ei kuitenkaan itsessään este "tavalliselle" elämälle: lukuisia esimerkkejä esim. työnteosta



Lucie Ruimillin ihmeperaneminen pyhän Ludvig IX:n haudalla St Denis'n katedraalissa.
Guillaume de Saint Pathus: *Vie et miracles de Saint Louis*, n. 1330.
Pariisi, BNF, MS Fr. 5716

KIITOS!